

Roomalaiskirjeen selitys 23

Room. 9:14–28

Enneltämääräämisestä

Tähän mennessä Paavali on Roomalaiskirjeessään esittänyt pääasiat siitä, kuinka ihmisestä tulee Jumalalle kelpaava. Se ei tapahdu yrittämällä noudattaa Jumalan lakia. Se tapahtuu, kun ihminen uskoo Jeesukseen ja hänen tekemäänsä syntien sovitukseseen. Tähän kuuluu myös se, että ihmisestä tulee Jumalan lapsi. Hän saa sisimpäänsä Jumalan Hengen, joka saa hänen henkensä huokaamaan Jumalalle: ”Isä!” Hyvin lyhyesti Paavalin Roomalaiskirjeen lukujen 1–8 asiat voidaan kuvata noin.

Luvun 9 alussa Paavali aloitti uuden teeman käsittelyn: Sen, miten Jeesuksessa ihmiskunnalle tullut pelatusus suhtautuu juutalaisiin, Jumalan omaisuuskansaan. Mikä on heidän suhteensa Jumalaan, kyselee Paavali.

Viime kerralla kuulumme, kuinka Paavalin mukaan oikeita israelilaisia, siis hengellisessä mielessä Jumalan kansan jäseniä, ovat vain ne ihmiset, joiden olemassaolo perustuu Jumalan Messiaasta antamien lupauksen uskomiseen. Näinollen, jos joku juutalaista syntyperää oleva ihminen ei usko Nasaretin Jeesukseen Jumalan Poikana, hän on vain nimellisesti ja ”lihan mukaan” Jumalan omaisuuskansaa. Näin on Paavalin mukaan ollut aina. Jo Vanhan testamentin aikana lihallinen syntyperä ei riittänyt siihen, että henkilöstä tuli Israelin kansan jäsen. Tämä näkyy Paavalin mukaan mm. kantaisä Jaakobissa. Lihallisen perimysjärjestyksen mukaan hänen veljestään Eesausta eikä hänestä olisi pitänyt tulla jumalallisen siunauksen perijä. Ja kuitenkin hän, Jaakob, sai Jumalan siunauksen, ei Eesau. Tästä Paavali kirjoitti seuraavaa:

”Jo ennen kaksospoikien syntymää, ennen kuin he vielä olivat tehneet mitään hyvää tai pahaa, Jumala sanoi Rebekalle: ”Vanhempi on palveleva nuorempaa.” Näin Jumala osoitti, että hänen suunnitelmansa perustui hänen omaan valintaansa, ei ihmisen tekoihin vaan kutsujan tahtoon. Onhan kirjoitettu: ”Jaakobia minä rakastin, mutta Esauta vihasin.” (Room. 9:11–13)

Epäreiluako?

Tuo ajatus Jumalan valinnasta tuntuu loukkaavalta.

Mitä me tähän sanomme? Ei kai Jumala ole epäoikeudenmukainen? Ei suinkaan. Hän sanoo Moosekselle: ”Minä armahdan kenet tahdon ja osoitan laupeutta kenelle tahdon.” Ratkaisevaa ei siis ole, mitä ihminen tahtoo tai ehtii, vaan se että Jumala armahtaa. (Room. 9:14–16)

”Ei kai Jumala ole epäoikeudenmukainen?” Kysymys nousee väistämättä mieleen, sillä inhimillisen oikeustajun mukaan kaikkia on kohdeltava yhtäläisesti ja samanarvoisesti. Yllä Paavali on kuitenkin kertonut, kuinka Jumala oli päättänyt valita tulevan kansansa kantaisäksi Rebekan kaksospojista nuoremman, Jaakobin. Ja samalla jättää sivuun vanhemman, Eesaun. Hän oli tehnyt tuon valintansa pelkästään oman tahtonsa perusteella, piittaamatta lainkaan kaksosten teoista tai ansioista tai kyvyistä tai ominaisuuksista. Eikö siis voisi sanoa, että Jaakobia oli suosittu perusteetta

ja Eesauta oli syrjitty karkeasti? Tasapuolisuudesta ei ole tietoaakaan! Ainakin jos työpaikalla pomo toimisi näin, siitä alkaisi alaisten parissa hyvin kova marmatus.

Paavali on kuitenkin sitä mieltä, että Jumalan tapauksessa marmatus on väärin. Jumala ei ole epäoikeudenmukainen. Ei suinkaan, ei ikinä!, Paavali huudahtaa.

Jumala on itsensä syy, välttämätön oleva

Perusteluksi hän esittää vain yhden raamatunlauseen. Se on otettu 2. Mooseksen kirjasta, kohdasta, jossa Mooses oli pyytänyt Jumalalta saada nähdä hänen kirkkautensa. Silloin Jumala sanoi:

Hän vastasi: "Minä annan kaiken ihanuuteni käydä sinun ohitsesi ja huudan nimen 'Herra' sinun edessäsi. Ja minä olen armollinen, kenelle olen armollinen, armahdan, ketä armahdan" (2. Moos. 33:19)

Tuon kohdan perusteella Jumalan armolla ei ole mitään sen itsensä ulkopuolista perustetta. Jumalan armoa ei voi ansaita, sillä kukaan ei voi antaa Jumalalle mitään, jolla hänen armonsä ostettaisiin. Jumala ei tarvitse luoduiltaan mitään, vaan on itse perusta kaikelle sille, mitä luodut tarvitsevat voidakseen elää ja olla olemassa. Niinpä tuo Mooseksen osakseen saama valtava ja hyvin harvinaislaatuinen kokemus ei sekään perustunut siihen, että Mooses olisi ansainnut sen jollain tavalla. Pelkkä Jumalan oma tahto oli ainoana syynä sille, että hän antoi ihanuutensa kulkea Mooseksen ohitse.

Tuosta tapauksesta Paavali tekee yleisen, Jumalan armoa ja valintaa koskevan johtopäätöksen:

”Ratkaisevaa ei siis ole, mitä ihminen tahtoo tai ehtii, vaan se että Jumala armahtaa.”

Vuoden 1938 käännös on sanatarkempi:

”Niin se ei siis ole sen vallassa, joka tahtoo, eikä sen, joka juoksee, vaan Jumalan, joka on armollinen.”

Jumalan armoa ei saada sen perusteella, että ihminen oikein kovasti tahtoo sen saada. Eikä sen, että hän kuvaannollisesti ”juoksee” sen perässä, tavoittelee, paastoo, noudattaa Jumalan tahtoa kaikin voimin, mietiskelee, lukee, ajattelee. Ainoa peruste Jumalan armolle on Jumala itse.

Tällainen on siis Paavalin perustelu, kun hän sanoo, että ei toki Jumala ole epäoikeudenmukainen.

Miten Paavalin perustelu toimii?

Miten tuo perustelu oikein toimii? Eihän Paavali ole tehnyt muuta kuin osoittanut Raamatun avulla, että Jumalan toiminta yleensäkin on sellaista, että sillä ei ole muuta syytä tai perustetta kuin Jumala itse. Miten tuo nyt sitten todistaa sen mitä Paavali halusi sillä todistaa, eli sen, että Jumala ei ole epäoikeudenmukainen?

Inhimilisen oikeustajun mukaan ei mitenkään. Jos inhimillinen pomo yrittäisi noilla eväillä osoittaa alaisilleen, että ei suinkaan hän ole aiheettomasti suosinut Pekkasta ja sorsinut Heikkistä, niin hänelle naurettaisiin.

Paavalin ajatuksen juoksun taustalla onkin sellainen oletus, että Jumala on ihan jotain muuta kuin mikään inhimillinen pomo.

Ja sehän on täysin pätevä oletus. Jumala tosiaan on kaiken olemassaolon perusta ja lähde. Hän on välttämätön olio, jonka olemassaolo ei riipu mistään, vaan on itse itsensä syy. Toisaalta kaikki muu olemassaoleva kuin Jumala on ei-välttämätöntä ja sen olemassaolo perustuu siihen, että Jumala pitää sen olemassaolon yllä, voimallaan ja tahdolla.

Tästä johtuu jo ihan filosofian tasolla, että Jumalan armolle ja tahdolle ei voi olla mitään muuta syytä kuin Jumala itse. Siksi, kun on kyse Luojan ja luodun suhteesta, ei luodun tahto tai mikään muu siinä oleva voi olla perusteena Luojan armolle. Siksi Paavali voi sanoa: ”Niin se ei siis ole sen vallassa, joka tahtoo, eikä sen, joka juoksee, vaan Jumalan, joka on armollinen.” Ja samasta syystä voidaan Paavalin mukaan päätellä, että Jumala ei ole epäoikeudenmukainen, vaikka valitsikin Jaakobin ja hylkäsi Eesaun, täysin riippumatta kaksospoikien kyvykkyydestä.

Jumalan tuomiosta

Seuraavaksi Paavali jatkaa todisteluaan hieman toiselta kantilta, ei Jumalan armon vaan hänen tuomionsa kannalta.

Kirjoituksissa sanotaan faraolle: "Sen vuoksi minä korotin sinut, että sinun kohtalossasi osoittaisin voimani ja että minun nimeäni julistettaisiin koko maailmassa." Jumala siis armahtaa kenet tahtoo ja paaduttaa kenet tahtoo (Room. 9:17–18).

Tuo kohta on lainaus 2. Mooseksen kirjan luvusta 9

Sitten Herra sanoi Moosekselle: "Astu huomenaamuna varhain faraon eteen ja sano hänelle: 'Näin sanoo Herra, hebrealaisten Jumala: Päästä minun kansani palvelemaan minua. Muutoin minä tällä kertaa lähetän kaikki vitsaukseni vaivaamaan sinua itseäsi, sinun palvelijoitasi ja kansaasi, tietääksesi, ettei ketään ole minun vertaistani koko maan päällä. Sillä minä olisin jo ojentanut käteni ja lyönyt sinua ja sinun kansaasi ruttotaudilla, niin että olisit kokonaan hävinnyt maan päältä, mutta juuri sitä varten minä olen antanut sinun säilyä, että näyttäisin sinulle voimani ja että minun nimeni julistettaisiin kaiken maan päällä. Jos sinä vielä estät minun kansaani etkä päästä heitä, niin katso, huomenna tähän aikaan minä annan tulla ylen ankaran raesateen, jonka kaltaista ei ole Egyptissä ollut siitä päivästä saakka, jona sen perustus pantiin, aina tähän asti (2. Moos. 9:12–18)

Jumala siis halusi osoittaa Egyptin faraon kohtalolla koko maailmalle sen, että hän on kaikkivaltias. Ja niinhän tosiaan on tapahtunut. Israelilaisten lähtäö Egyptistä Herran ”ojennetun käsivarren” voimalla on eräs ihmiskunnan uskonnollisen historian tunnetuimpia tapauksia.

Muistutetaanpa mieliin, mitä Paavali halusikaan näillä teksteillä sanoa. No sen, että Jumala ei ole epäoikeudenmukainen, vaikka toimiikin maailmassa suvereenisti, ottamatta huomioon ihmisten ansioita. Näin asia oli faraonkin kohdalla.

Predestinaatio-opista

Onko asia sitten niin, että Jumala on ennalta määrännyt toiset tulemaan uskoon ja pääsemään taivaan iloon; ja toiset vastustamaan itseään ja paatumaan ja joutumaan lopulta kadotukseen? Onko pelastukseni kiinni vain Jumalan salatusta ennaltamääräämisestä eli predestinaatiosta?

Jos näin on, niin eikö minunkin ole ihan turha kuulla evankeliumia Jeesuskesta. En nimittäin voi siihen uskoa, jos kuulun niihin, jotka on ennalta määrätty helvettiin. Ja toisaalta, jos olen ennalta määrätty taivaaseen, ei se evankeliumin kuuleminen sittenkään niin kovin tärkeätä ole: Jumalahan sen uskon minussa kyllä jotenkin herättää, vaikka sitten kuolinvuoteella, jotta hänen ennaltamääräämisensä toteutuisi.

Jotain tällaista voisi joku päätellä noista Paavalin sanoista ”Jumala siis armahtaa kenet tahtoo ja paaduttaa kenet tahtoo.” Eihän farao-paralla ollut mitään mahdollisuutta, jos Jumala kerran oli ennalta määrännyt hänet paatumaan.

Asia on kinkkinen. Mutta katsotaanpa luterilaisia tunnustuskirjoja, joissa tätäkin asiaa on käsitelty:

Faraosta on kirjoitettu: ”Juuri sitä varten minä nostin sinut esiin, että näyttäisin sinussa (2 Moos. 9:16) voimani ja että minun nimeni julistettaisiin kaiken (Room. 9:17) maan päällä.” Ei hän kuitenkaan siitä syystä joutunut turmioon, ettei Jumala olisi suonut hänelle autuutta tai että hänen hukkaan ja kadotukseen joutumisensa olisi tuottanut Jumalalle mielihyvää. Eihän Jumala tahdo ”että kukaan hukkuu”, (2 Piet. 3:9) ei Jumala halua ”jumalattoman kuolemaa, vaan että tämä kääntyy (Hes. 33:11) ja elää”. Jumala kyllä kovetti faraon sydämen: farao jatkoi aina vain synnin tekemistä; kuta enemmän häntä varoitettiin, sitä paatuneempi hänestä tuli. Se kaikki oli rangaistusta hänen aikaisemmista synneistään, siitä julmasta sorrosta, jolla hän monin eri tavoin, ihmisyyttä loukaten ja omantunnon syytökset tukahduttaen oli rääkännyt israelilaisia. Kun sitten Jumala antoi saarnata hänelle sanaansa ja julistaa tahtonsa, farao ehdoin tahdoin torjui kaikki kehotukset ja varoitukset. Silloin Jumala veti kätensä pois, faraon sydän sai kovettua ja paatua ja Jumala antoi tuomionsa julkisesti toteutua hänessä. Olihan farao aivan ilmeisesti (Matt. 5:22) ansainnut ”helvetin tulen”. Pyhä apostolikin käyttää faraota esimerkkinä juuri Jumalan vanhurskauden osoittamiseen, nimittäin sen vanhurskauden, jonka Jumala tuo ilmi rangaistessaan katumattomia, hänen sanansa halveksijoita. Paavali ei missään tapauksessa ole ymmärtänyt asiaa niin, että Jumala ei soisi faraon tai yleensä jonkun ihmisen pelastuvan vaan olisi tehnyt salaisen päätöksen ja säätänyt, että farao on joutuva iankaikkiseen kadotukseen, niin ettei faraolla olisi ollut mitään mahdollisuutta tulla autuaaksi.

Kun Jumala paadutti faraon, se tapahtui siksi, että farao oli ensin paaduttanut itsensä. 2. Mooseksen kirjan kertomuksesta voi lukea, kuinka Jumala kerta toisensa jälkeen perui vitsauksen, kun farao taipui Jumalan tahtoon ja lupasi päästää israelilaiset Siinaille Jumalaansa palvomaan. Mutta joka kerta farao kuitenkin perui lupauksensa, kun vitsaus oli hellittänyt. Hän söi sanansa ja kovetti sydämensä. Kunnes sitten tuli uusi, Jumalan Mooseksen kautta ilmoittama vitsaus. Lopulta Jumala kyllästyi tähän faraon venkslaamiseen ja antoi tämän kovettaa sydämensä oikein kunnolla. Silloin

farao paatui niin pahoin, että hän lähti järjettömästi ajamaan israelilaisia takaa Kaislameren pohjaa pitkin; seurauksin jotka tiedämme.

Varo vääriä johtopäätöksiä predestinaatiosta

Joka tapauksessa olennaista tämän kohdan tulkinnan tai ylipäättänsäkin ennaltamääräämisopin opettamisessa on seuraava: *siitä ei saa tehdä vääriä johtopäätöksiä*. Sellaisia on kuvattu Tunnustuskirjoissa:

1. Opetetaan, ettei Jumala tahdo kaikkien ihmisten kääntyvän ja uskovan evankeliumia.
2. Kun Jumala kutsuu meitä luokseen, hän ei silti todella tarkoita, että kaikkien ihmisten pitäisi tulla hänen tykönsä.
3. Jumala ei tahdo kaikkien pelastuvan, vaan jotkut on pelkästään Jumalan päätöksen, aivoituksen ja tahdon perusteella säädetty kadotukseen, niin että he eivät voi pelastua.
4. Jumalan valinnan peruste, se syy, jonka tähden Jumala on valinnut meidät iankaikkiseen elämään, ei ole yksin Jumalan laupeus ja Kristuksen pyhistä pyhin ansio, vaan jokin peruste löytyy myös meistä.

Tee oikeita johtopäätöksiä predestinaatiosta

Mitä positiivista ennaltamääräämisopissa sitten on? Seuraavassa muutamia ajatuksia Tunnustuskirjoista:

* Predestinaatio eli Jumalan iankaikkinen valinta koskee ainoastaan Jumalan hurskaita, rakkaita lapsia. Se on heidän pelastuksensa syy, se toteuttaa pelastumisen ja kaiken mitä tähän kuuluu. Sillä perustalla meidän autuutemme kestää niin vankasti, etteivät helvetin portit pysty sitä järkyttämään. ([Matt. 16:18](#))

* Tätä valintaa ei pidä tutkia Jumalan salaisen päätöksen kannalta, vaan se on opittava ymmärtämään Jumalan sanasta, jossa se on ilmoitettu.

* Jumalan sana taas ohjaa meidät Kristuksen luokse. Hän on se "elämän kirja", (Esim. [Fil. 4:3](#)) johon kaikkien niiden nimet on kirjoitettu, joiden on määrä tulla iankaikkisesti autuiksi. Hänessä heidät on myös valittu, niin kuin Raamattu sanoo: "Jumala on ennen maailman perustamista hänessä - Kristuksessa - valinnut meidät." ([Ef. 1:4](#))

* Tämä Kristus kutsuu luokseen kaikkia ([Matt. 11:28](#)) syntisiä ja lupaa heille levon ja virvoituksen. Hän tarkoittaa täyttä totta; hän tahtoo, että kaikki ihmiset tulisivat hänen luokseen ja antaisivat auttaa itseään, kun hän sanassaan tarjoutuu auttamaan heitä. Hän tahtoo, että sanaa kuullaan, siltä ei tukita korvia eikä sitä halveksita. Vielä hän lupaa Pyhän Hengen voiman ja vaikutuksen, jumalallista apua kestävästä pysymisestä sekä iankaikkisen autuuden.

* Siksi emme saa muodostaa käsitystä siitä, kuinka meidät on valittu iankaikkiseen elämään, ihmisjärjen emmekä Jumalan lain perusteella. Ne ajaisivat meidät joko hurjaan, hillittömään, epikurolaiseen elämään tai sitten epätoivoon. Ne synnyttävät ihmisten sydämissä vahingollisia ajatuksia; eiväthän he omin neuvoin, omaa järkeään seuratessaan voi suojautua sellaisilta. Näin he pohtivat: "Jos Jumala on valinnut minut autuuteen, ei millään voi joutua kadotukseen, vaikka mitä

tekisin. Jos minua taas ei ole valittu iankaikkiseen elämään, ei minun kannata tehdä mitään hyvää, sehän on joka tapauksessa turhaa."

* Tämä oppi on ammennettava yksinomaan pyhästä, Kristusta julistavasta evankeliumista. Evankeliumi todistaa kirkkaasti, että ([Room. 11:32](#)) "Jumala on sulkenut kaikki epäuskoon, että hän kaikkia armahtaisi". Jumala ei tahdo, että kukaan ([Hes. 33:11](#); [Hes. 18:23](#)) hukkuisi, vaan että jokainen kääntyisi ja uskoisi Herraan ([1 Tim. 2:6](#)) Kristukseen.

Lopuksi

Luterilaisuus painottaa mielestäni täysin oikein sitä, että ajatus predestinaatiosta ei saa olla lähtökohta sille, kun ihminen miettii omaa tai toisten pelastumista. Lähtökohtana on oltava Raamatun lupaukset Jeesuksesta. Mitä hänestä on sanottu? No sitä, että hän on koko maailman Vapahtaja, joka on tullut maailmaan sovittaakseen kaikkien synnit. Hänestä kertovaa ilosanomaa on saarnattava kaikille ja se koskee jokaista.

Siksi ei pidä opettaa, että jotkut eivät voi uskoa siksi, että Jumala ei tahdo heidän uskovan. Kuten sanottua, Raamatussa ja kirkon traditiossa Jumala kuuluttaa rakkauttaan ja pelastustahtoaan kaikille.

Jotkut ihmiset uskovat tuon sanoman ja ottavat vastaan Jeesuksessa olevan syntien anteeksiantamuksen ja elämän. Mutta he eivät ole tehneet sitä omasta tahdostaan tai omasta ratkaisustaan. Ei, vaan Jumala on vaikuttanut heissä uskon. He saavat Raamatun mukaan ajatella, että tuo perustuu Jumalan valintaan. Jo ennen maailman perustamista Jumala on nähnyt hyväksi, että he tulisivat kerran saamaan uskon.

Tällaisen opin funktio on ensinnä se, että kukaan uskova ei kerskailisi omalla tahdon valinnallaan. Uskossasi on kyse Jumalan valinnasta, eikä sinun omasta valinnastasi.

Toiseksi, predestinaatio-opista on hyötyä sikäli, että se on krisitylle valtava lohdutus ahdistuksissa: saa turvautua siihen, että Jumala on jo ennen maailman perustamista valinnut minut taivaaseen, pelastumaan Jeesuksen yhteydessä.

Mutta kaikki predestinaatio-opin hyvät puolet saadaan tuhottua, jos sitä opetetaan siinä muodossa, että jotkut ihmiset Jumala on ennalta määrännyt joutumaan helvettiin.

Ajattelehan, mitä arvoa olisi esimerkiksi pienoisevankeliumilla, jos tuollainen tuplapredestinaatio pitäisi paikkansa. Ei mitään! Silloin ei saisi ajatella, että Jumala on Jeesuksessa tosiaan rakastanut koko maailmaa, minuakin. Kaikkein ratkaisevimmaksi kysymykseksi nousisi se, että ehkä minut onkin ennalta määrätty helvettiin, ja silloinhan tuo pienoisevankeliumi ei koske minua.